

نقش استراتژیک توسعه پایدار و رفتار فردی بر ساختار حمل و نقل

شهام اسدی^{۱*}، رضا موحدی کلیبر^۲

۱- کارشناسی ارشد معماری، *Shahamasadi@gmail.com*

۲- کارشناس امور حمل و نقل اداره راهداری و حمل و نقل جاده‌ای کلیبر، *rezamovahedi@post.ir*

چکیده

امروزه، بروز مشکلات عدیده شهری در حوزه حمل و نقل شهری، مثل آلودگی هوا، افزایش تصادفات، خسران اقتصادی ضرورت حرکت به سمت حمل و نقل پایدار را تقویت می‌کند. در این راستا، شناسایی و اولویت دهی به سیاست‌های توسعه پایدار حمل و نقل بسیار حائز اهمیت است. در این بین ایجاد تغییر در نوع مصرف و تغییر رفتار ساکنان از جمله اقدامات اساسی است که باید مدیران شهری بدان عمل نمایند چراکه بدون مدیریت مصرف و برنامه‌ریزی منطقی، توسعه هرگونه وسایل نقلیه آب در هاون کوبیدن است. دنیای امروز دنیای ماشین‌هاست، مشکل حمل و نقل ما از عدم صرف فعل خواستن و از عدم هزینه می‌آید ما به دنبال بالاترین راندمان با کمترین فعالیت هستیم. در کشور ما مسئولین به جای راه‌حل، همیشه به دنبال تغییر صورت مسئله‌اند و این عمل همیشه باعث بروز آلودگی، ترافیک بحران‌های بیشتر در دهه‌ها بعدی می‌گردد تا زمانی که ما نخواهیم چیزی را تغییر بدهیم وضع به همین منوال است. این مقاله با نگاه توصیفی-تحلیلی و بر مبنای اطلاعات اسنادی و کتابخانه‌ای گردآوری شده است؛ و سعی کردیم مفاهیم توسعه پایدار را در رابطه با حمل و نقل به چالش بکشانیم.

واژگان کلیدی: حمل و نقل، توسعه پایدار، رفتار، مصرف، ترافیک

مقدمه:

امروزه جریان گسترده‌ای از ادبیات امروز از تأثیرات جهانی شدن، رشد شهرنشینی بیش از حد خودرو بر ابعاد زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی زندگی شهری تأکید می‌ورزد (Haghshenas and Vaziri, 2012; Florida, 2010; Mugion et al., 2017). شهرها مشکلات عدیده‌ای در مسائل زیست محیطی ایجاد می‌کنند بطوری که بیش از ۷۰ درصد کل مصرف انرژی و انتشار گازهای گلخانه‌ای در سراسر جهان را برعهده دارد. (Cohen and Muñoz, 2015). شهرها منابع کمیاب و ظرفیت زیربنایی ناکافی^۱ را دارند (McClaren and Agyeman, 2015) و نیاز به نوآوری در سیستم‌های تولید و مصرف برای حفظ بهبود کیفیت زندگی برای همگان را دارند (Cohen and Muñoz, 2015). از میان مشخصه‌های اصلی پنجاه سال گذشته، رشد انفجاری جمعیت شهری و استفاده از خودرو بسیار برجسته و چشمگیر است. هم اکنون شهرنشینی به شدت متأثر از حرکت خودروهاست و حتی خانواده‌هایی به مناطق سرسبز حومه شهرها مهاجرت کرده و احتیاج به چندین خودرو برای رفع نیازهای حرکتی و جابجایی خود دارند. پیامدهای این روند توسعه شهری شامل وابستگی بیشتر به خودرو، سفرهای طولانی، افزایش هزینه‌های حمل و نقل مخاطره محیط زیست و آلودگی هوا و بسیاری از موارد دیگر است (شاکری، مدیری ۱۳۹۰: ۲۸ و کاظمیان و دیگران، ۱۳۹۳: ۷۸). سالانه بیش از ۵۰۰ گرم ذرات آلاینده وارد بدن هر تهرانی می‌شود در حالی که بدن تنها توانایی پالایش ۲۳۰ گرم را دارد. آلودگی هوا به تنهایی در شهر تهران روزانه ۳۰ تن را به کام مرگ می‌فرستد. مهمترین آلاینده‌های هوا در این شهر مونواکسید کربن، دی‌اکسید کربن، متان، دی‌اکسید کربن و نیتروژن و ذرات معلق است. تهران آلوده‌ترین شهر جهان از نظر آلودگی صوتی است. یکی

1. Insufficient Infrastructure Capacity